

2 quartos lo número.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ,

Carrer del Pi, núm. 5.

LO ESQUIROL.

Semmanari literari, crítich y festiu.

2 quartos lo número.

PUNTS DE VENDA,

Las principals llibreries.

!! LO ESQUIROL !!

¡Lo Esquirol!... ¡Lo Esquirol!... ¿Qui es Lo Esquirol?... ¿Qué s'proposa?... ¡Ab qué conta?... ¿Qué vol?

Veus aquí l'agabell de preguntas que se 'm dirigirán al veurem apareixer; preguntas que podria contestar en tèrmes generals dientlos, «Lo Esquirol es un periódich com tants d'altres, que desitja espargir en llengua catalana, per Barcelona y sos entorns, las noticias y demés cosetas qu'arreplegui, tal com quedan despues de passadas per lo garbell de son criteri.»

Mes si be es cert, que tal contestació fòra exacta, no ho es menys, que pecant de concisa, podria deixar poch satisfets á mos lectors, y jo tracto de complaurels.

Vaja; que lo que vostés volen, diguinho clar, es saber mon programa: ¿No es veritat? Corrent; es molt de rahó. Anem per parts.

¿Qui es lo Esquirol? Un animalet que com tots los de sa rassa, ha nascut á principi del estiu, que com ells viurá tot lo temps que pugui, y morirà quant Déu y vostes vulguin.

¿Qué s'proposa? Alabar, criticar y divertir ab imparcialitat y decoro, passantlo tòt y á tots per un mateix garbell — no n' te d' altre — de forats molt

¡Ab qué conta? ¡Ab qué conta!... Aixó ja l'posa en un compromis. Per de prompte, l' obliga á confessar que no té ni de bon tros — lo talent, il·lustració y coneixements qu' es requereixen per donarse á llum en una ciutat, abont los demés periódichs de sa classe, plens de fé y entussiasme han sapigut plantar y sostener, com se mereix, la ensenya de Renaixement y glòria de las lletras catalanas. Lo Esquirol als saluda afectuosament y declara sens empaig, que no aspira á eixa glòria qu' es creu incapàs de adquirir, pero se tindrà per ditxós, si en poch ó molt pot contribuir al sosteniment de la obra per ells empresa. Sa bona voluntat y la indulgencia dels lectors, supliran lo que l' hi falti.

Conta donchs, ab sa llèueresa — que no es poca — per anar de un lloc á altre buscant notícies, enfilarse als punts mes elevats y desde allí girant vers un cantó y altre son capet aixerit y extenent per montanyas, caserios y planuras los raigs de sa viva y perspicàs mirada, enterarse bé de lo que passa y ab sus propias manetas — que no há menester secretari — apuntarho tòt en un llibret, á fi de trasmetreu despues exactament á sos lectors, demostrantlos axis, que si atemperantse á sus dimensions y constitució física, ho toca tot lleugerament, no tracta res ab lleueresa.

Conta ademés ab son olfat, per coneixer ahont hi ha lo que busca, ab ungles y manya suficients, per desenterrarlo y treureu al sol, llengua y manetas per

tetas y uyals per mossegar lo que sia mereixedor de crítica.

Conta també ab lo alé que l' hi infundeix aquell estrà català que diu «sa qui vol y no qui pots y conta en si — si no es contar sens la hostalera — ab la benvolensa y apoyo de vostés.

Tot aixó per lo que atany á la part séria, are per la part recreativa joh... aixó ja es una altra cosa! En aquest ram té material per tots los gustos.

A las senyoretas als dedicarà de tant en tant, articles y dibuxos de modas, esplications de pentinats, de brodats y sobre tòt, de vestits ab cua llarga. Lo Esquirol té certa predilecció natural á las cuas llargas. A las senyoras majors als parlarà de barretets ab plomas, de vestits curts y de polacas ab horlas. Ja veuen tractarà dels seus adornos... ¿Qué mes volen?

De aquet modo logrará que ellas li fassin alguna festeta y Lo Esquirol, que es tan joganer s' en esterrufarà tòt de veurers en las mans y la falda de las hermosas catalanas.

Als seyors que no sian massa graves, als dedicarà xaradas, geroglifichs, endevinallas, salts de caball, etc. y als que ja no s' entretenen ab frivolitats y volan cosas difícils, istructivas ó científicas, als presentarà problemas y combinacions estratègicas del joch de Aixedrés que no hi ha mes que demanar. Lo Esquirol està relaccionat ab los principals aixedressistas de Europa y pot oferirlos col·leccions de problemas, que sen pondeon ras de la difusió natural.

attractiu de formar ab la col·locació de las pessas avans ó despres de la solució, lletras, números, simulacros y altras cosas de enjinyosa y dificil combinació.

Y despres de tot aixó, persistiran vostés encara en preguntarli...

¿Qué vol? ¡Qué vol!... ¿No ho endevinan? ¿No s' ho pensan? *Pinyons*, homes; *pinony*s, res mes que *pinyons*. O sinó, ¿de qué viuria? Y no s' creguin que Lo Esquirol vulga fer com las formigas qu' els encahuau per lo ivern; cá, cá, no n' vol mes que per fer la viu viu, per anar passant.

Per consegüent donganlli cada semana los correspondents pinyons, que ell als ho agrehira y per paga als vindrá á veurer y encará als fará alguna festeta: pero aixó si; no l'hi dongan pas *pinyas* porque als las tornaria, puig no vol de cap manera haberselas de *espinyar*.

En resumen, senyors,

Distreuer y juciar
se proposa Lo Esquirol,
pren *pinyons*, *pinyas* no n' vol
ni haberselas de *espinyar*.

TRIBUT D' AMISTAT.

A la memoria de la senyoreta....

Tú que al cel gosas de la llum eterna,
Sota del manto de la Verge pura,
Sobre nuatges de color de plata,
Si alguna volta,
Baixant la vista, vèus las nòstres pénas,
Pénas amargas d' eixa trista vida,
Prega amorosa á la excelsa mare
Perqué 'ns ampari.

Si ma vèu débil, fins á tú avuy puja
Recòrts de dias, que tots junts gosabam
De páu y calma, deixa que jo evoqui,
Perque tú puguis,
Veurer, que encara de tan bona amiga
Tots se recordan, puig que digne 't feres
Ab ton cor d' àngel, d' amistat eterna,
Que no la esborra,
Ni la mort fera, ni lo temps que passa.
Fidels retenen ta dolsa memoria,
Los que t' aymaban, esperant lo dia,
Que al cel te vejin.

REVISTA DE TEATROS.

A principis de aquesta setmana, se despediren del públic Barcelonés las inimitables Marchisios y los célebres Tamberlick y Botero; sa despedida fou un nou motiu d' entusiasme pel públic y una prova mes del bon recòrt que d' ells se guardaba en Barcelona. A part dels aplausos y rams que s' els prodigaren, un — no sabem si aucellaire — en un rapto d' entusiasme, deixá anar quatre ó cinc pardals y un aficionat va tirar unes décimas ó felicitacions, que de segur las havia arreplegat per Nadal; no las copiem per evitar una molestia als que han tingut la ditxa de no llegirlas.

Los teatros de estiu nos han obert ja sas portas. Dilluns varem assistir á la primera de las vint úniques funcions, que donarà la companyia de la senyora Diez

Lo teatro estaba alló que 's diu molt bé y la senyora Diez — que quant se presentá en escena fou saluda amb molts aplausos y rams — junt ab lo senyor Catalina — D. M. — y demés parts de la companyia, varen ferse applaudir en gran, en lo preciós drama *Herir en la sombra*, particularment en lo acte últim en que tots estiguieren á molta altura y especialment los mencionats senyora Diez y Catalina.

També ab la bonica comedia — arreglo del senyor Campodon — *Asirse de un cabello* varen fer passar un bon rato á la escullida concurrencia.

Lo dimars hi varem assistir també per veurer en la *Batalla de Damas* al senyor Catalina — D. J. — tant en esta comèdia com en la pessa *Un gorro de dormir*, ens va fer riurer molt y francament may habiam vist una gorra de dormir que desvetillés com aquella.

En los Campos Eliseos, la companyia que dirigeixen los senyors Cazurro y Clucellas, fan passar ratos divertits á la concurrencia y la bona costum de cremar un ramellet de fochs artificials en un dels entreactes, contribueix també á fer agradables las vetllades que allí 's passan.

En lo teatro de la Zaruela, lo senyor Chas de La-motte acreedita la fama que ja tenia conquistada.

En lo Tívoli també trehuen fabas d' olla y tenen bonas entradas.

DÈU LOS GUART.

Estaba un dia en la hermosa
Montanya de Montserrat,
Glòria de aquet *Principat*,
Joya per demés preciosa,
Quant estenen la mirada
Per lo riu, aixis vaig dir:
— Tú t' podrias ben lluir
Deixant la vida privada.
Aquest riu, á Barcelona
Va á parar; si jo hi anés,
Fòra fácil que trobés
Aplausos, y una *Corona*.—
Se m' ficá á la *Barretina*
Que tal cosa passaria;
Marxo, arribo l' altre dia,
Y de cop tot m' amohina.
— ¿Qué 's lo que més glòria dóna? —
Deya llenant un suspir,
Quant de fèr, me vá acudir
Un *Diari de Barcelona*.
Per l' *Univers* correrá
D' èst modo, la fama mèba,
Y tothom, á casa sèba,
Quant me compri, m' llegirà.
Y sens tenir *Gay Saber*,
Pero un *Camuesso* no sent,
Me trobo que 'm van venent
Per l' un y l' altre carrer.
Y puig ja la ploma empunya
La mèba novicia má
Tractaré també de la
Crònica de Catalunya.
Amés de la glòria, l' or
Busco, puig mes qu' ella brilla;
Y hé trobat una *Pubilla*
Que ja m' té robat lo cor.
Mès tement que m' vaigi mal
En lo amant y en lo poëta,
M' amago de la *Gaceta*
Quant esta es *Universal*.
Aqui estich, y á dar un vol
Vull surtit cada setmana
Sols un cop. Se 'ls recomana
Que 'm comprin.—Jo.—Lo ESQUIROL. (1).

(1) Teniam ja tot lo material del present número arreglat, quant h'vingut á nostres mans. Lo primer número d-

ALBUM.

A n' aquí, deya un deturantse devant de la nova Universitat, los homens desarrollan sa intel·ligència, s' hi fan grans.

— Impossible, respongué 'l que anava ab ell, si aixó fos cert, no haurian fet los portals tant petits.

— Vosté es molt tonto, digué l' altre amich cremat.

— Ah! ja hi caix, las portas aqueixas son per entrar, qu' es quant encara no se han engrandit y un cop ho han fet, surten per derrera; vetaquí perque ho han deixat sense portaladas ni res.

— Ola! home, que tal; ¿qué no va anar als toros diumenje passat?

— Si senyor.

— Y vamos que me 'n diu, quin toro va ser el que li va agradar més?

— Home á mi! lo últim, lo de gracia, que mal que mal va ser lo millor de tots.

— Pero home, que diu are! si era un manso, pobra bestiola.

— Si, donchs miris, si després d' haverlo rostit de víu en víu com ho van fèr, ab lo foch d' aquelles banderillas que li clavaren, se haguassin posat una miqueta de la cansalada que lo sobresalient va haver de suar per matarlo, á dintre de cada forat que li va fèr (que ja vaig perdre 'l compte), quedaba ja la pobre bestia apunt de portar á taula. Are vegi vosté si un toro aixís no hem de confesar que es lo millor.... per menjarsel?

Lo diumenje passat varem assistir, en los Campos de Recreo de Sabadell, al benefici del intel·ligent actor senyor Gil. *Honra, Patria y Amor* y *La Teta gallinaire*, foren las obras elegidas, acompañadas dels balls *La fiesta de andaluces* y *El abate enamorado*.

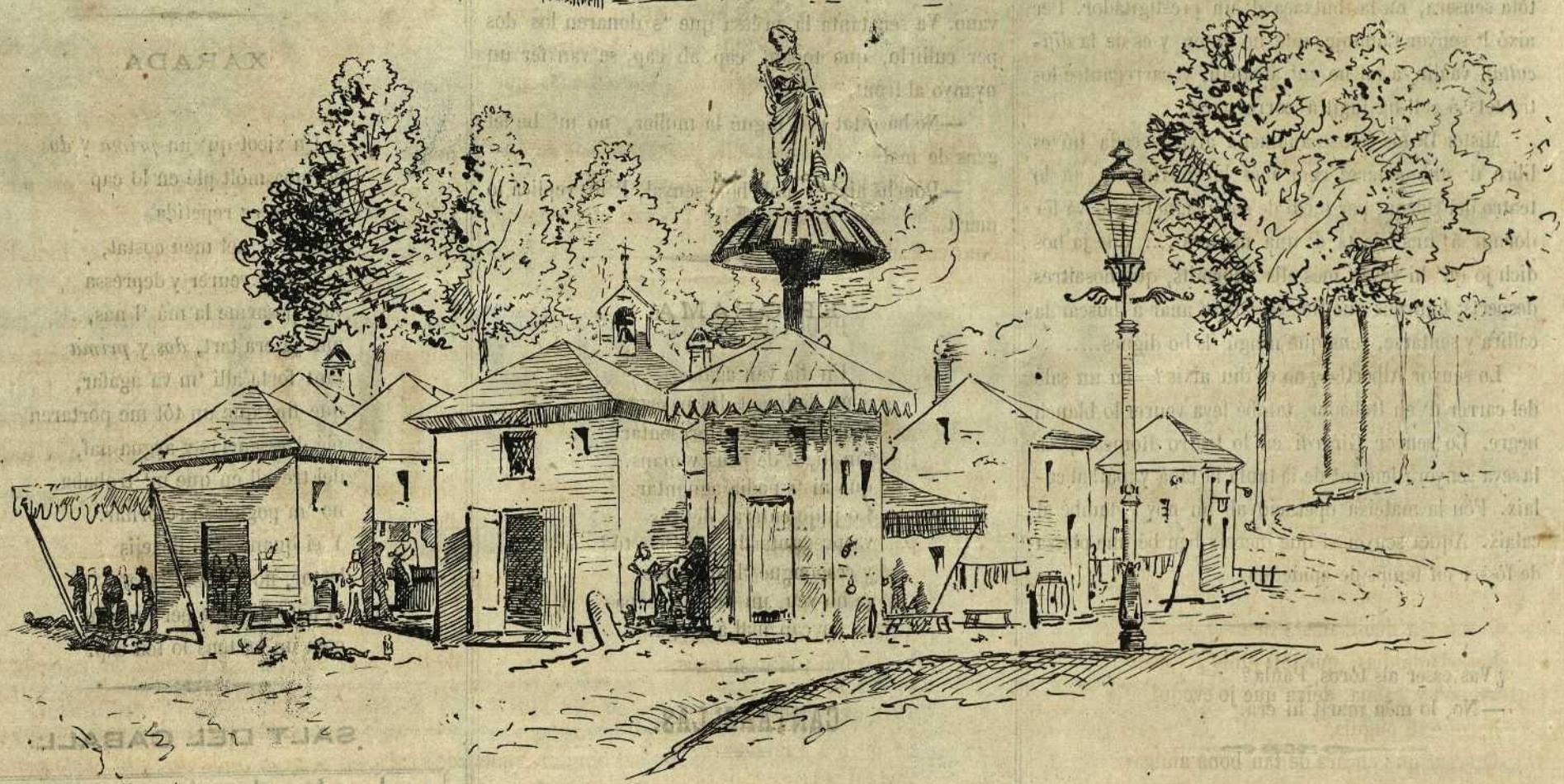
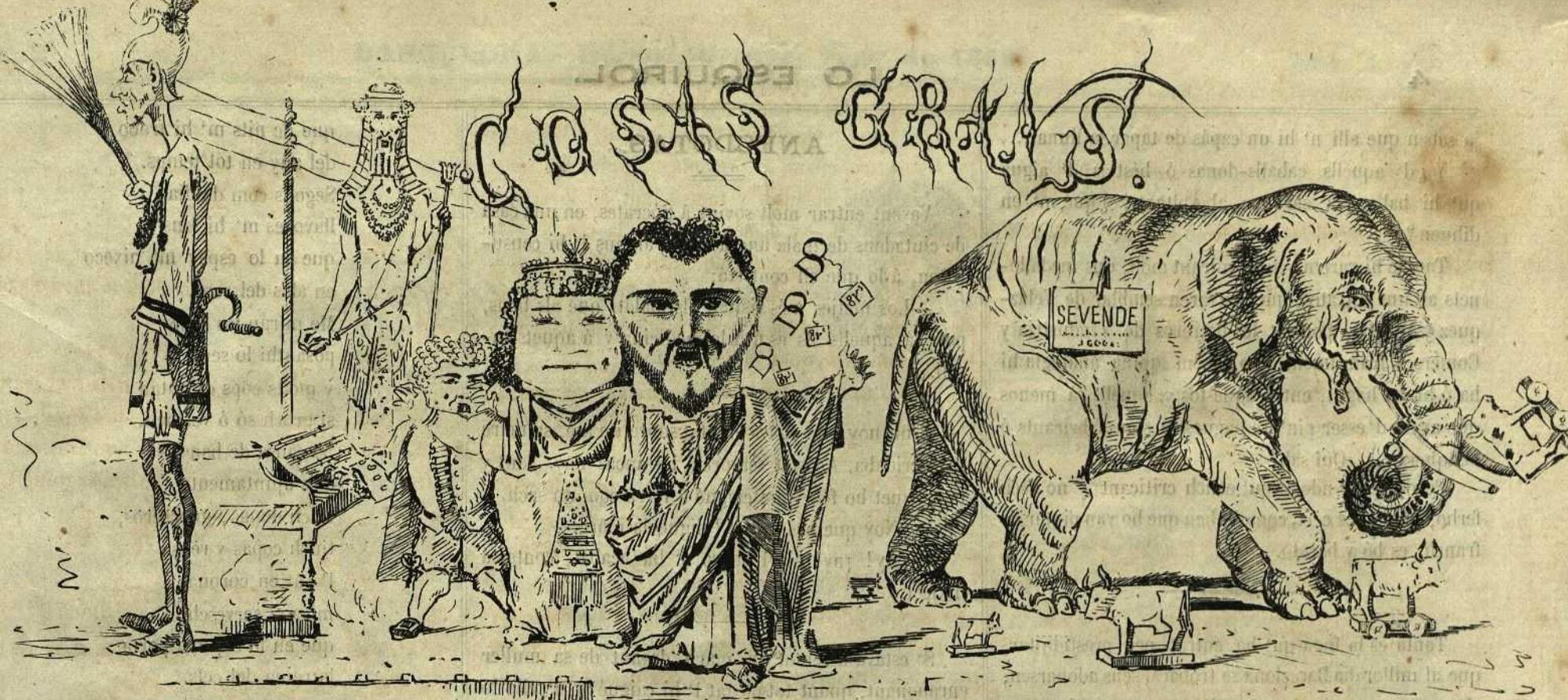
En lo desempenyo de las primeras, foren objecte de merescuts aplausos las senyoras Vidal y Bailen, lo beneficiat y 'ls senyors Ribot, Comas, Miralles, Grieria y Manau.

En los segons s' hi lluhí molt la parella Salas-Perez, qui per complauret los desitgs del públic repetí la escena primera y la del salt de la finestra en lo *Abate*.

Durant la representació, disminuiren tan considerablement los llums, en lo pati y en lo escenari, que temerem haberne de sortir á las palpas; afortunadament un vehi de cadira 'ns tranquilisà dientnos, que alló era cosa de la empresa del gas, pero que lo encarregat de las aixetas es home que ho enten, y al darlos ja torta en aquella hora, aprèta pero no escanya. Gracias á aixo la funció vá continuar com si diguéssem, entre dos illustres.

Fá uns quants dias, després de molt temps de recato, se doná á llum lo desitjat sostre del pasatje Bacardi, pintat, segons ens digueren, per dos estrangers, ab lo principal objecte de donarnos á coneixer lo que sabian fer.

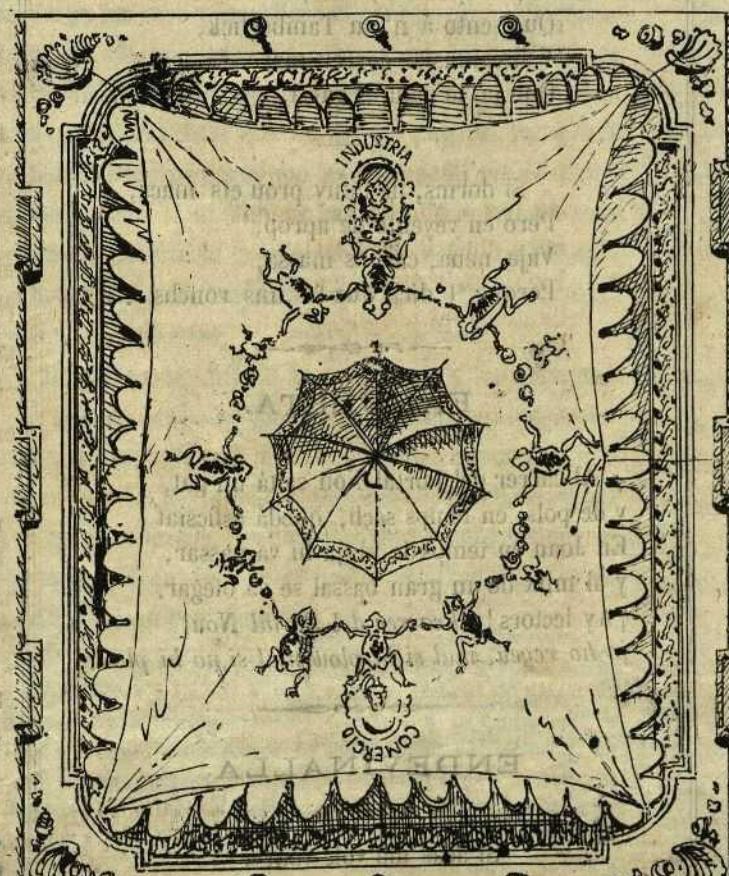
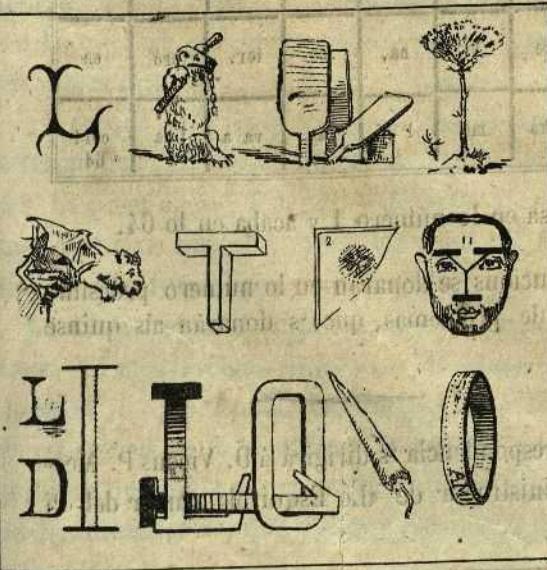
Rés dirém respecte de la execució, pero si que 'ns estranyá molt lo veurer al mitx y debaix de un gran paraigus desplegat, la lluna en quart creixent. Are comprem perque tòthom, per mes que plogui, tan-

DE BAR^{NA} À GRACIA, FENT NIT AL SURTIDOR.

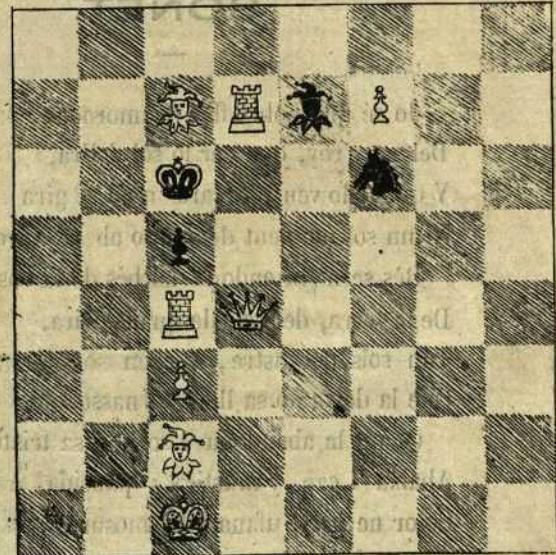
FASATGE BACARDÍ.

GEROGLIFICH.

Problema en forma de F

NEGRAS.

BLANCAS.
Las blancas juegan y donan mat en tres jugadas.

ja saben que allí n' hi un capás de tapar la lluna.....

Y d' aquells caballs-donas ó bestias d' aigua qu' hi ballan la sardana al voltant? ¿qué m' en diuen?

També hi varem ovirar, mirant molt, uns medallolets ab uns retratos, que 'ns varen semblar de Velazquez y Murillo, portant los lletreros de «Industria y Comers», francament, no sabem quina analogia hi ha ó hi ha hagut, entre aquests y aquells, á menos que avans d' esser pintors haguessin sigut fabricants ó banquers.... Qui sab!

Pero are m' adono qu' estich criticant y no dèch ferho, puig si es cert, com diuen que ho van pintar de franch, es bo y barato.

Tanta es la fuga qu' ha entrat per prestidijitar, que al millor dia Barcelona se trobará, sens adonarsen, tòta sensera, en la butxaca d' un prestigitador. Per aixó l' senyor Canonje, que ho enten y es de la *dificultat*, va dir, á mi no m' atrapan, y carregantse los trastets á coll h' fugit á correr món.

Mister Hume (ell se anomena aixis y cada h' es libre d' anomenarse com més le convingui), en lo teatro del Odeon, per medi de son magnetisme, v' fèr dormir á uns xicots d' una manera..... que ja los dich jo qu' hi veyen més ells adormits, que nosaltres desperts; figureus que fins se sabian anar á buscar la cadira y sentarse, sens que ningú 'ls ho digues.....

Lo senyor Alberti—¿no es diu aixis?—en un saló del carrer d' en Robador, també feya veurer lo blanch negre. Lo senyor Girardi en lo teatro Romea, posà la seva senyora demunt de la taula la tapá y ¡paf! al calaix. Feu la mateixa operació ab nn noy y també al calaix. Aquet senyor si que mereix ben bé una plassa de fòsser en temps de epidemia.

¿Vas esser als toros, Paula?

—No, lo meu marit hi era.

EPÍGRAMA.

Fuig sent aprop teu mon dol
y felis ne sòch vejent
ma imátje en tos ulls de sol.
—Casi m' daras entenen
que hi dech tenir un mussol.

SONET.

Jo sé una pobre flor enamorada
Del astre rey, que per lo sol delira,
Y quant lo ven, de cara 'n ell se gira
Ni un sol moment deixantlo ab sá mirada.

Rès se n'hi endona del bés de la rosada,
De la terra, del cel, de quant ovira,
Tan sols del astre, que en son curs admira,
Que la deixa ab sa llum tornassolada.

Quant la abandona 'l sol, en sa tristura,
Abaixa 'l cap, y m'üstiga y pansida
Color ne pert, usana y hermosura.

Com á ell' á mi, un astre am d'ona vida,
Que un sol hermos d' amor, ne sòu senyora,
Y jo sò un girasol, que eix sol adora.

ANÉCDOTAS.

Veyent entrar molt sovint á Sòcrates, en una casa de ciutadans de mala anomenada, alguns l' hi censuraren, á lo que ell contestà:

—Los metges més visitan als malats que als bons, puig á aquells als es útil la medicina y á aquells inutil.

A un noy que anava montat sobre un ase, sa mare l' hi cridaba. Acòstat sempre á las ancas noy. Tant y tant aquet ho fèu, que caigué á terra com un sach.

—¿Noy que has caigut? digué la mare.

—¡Ay! ¡ay! si 'l burro s' ha acabat, contestà 'l xicot.

S' estava assentat un marit devant de sa muller enrahonant, quant tot plegat l' hi caigué á n' ella lo vano. Va ser tanta la pressa que 's donaren los dos per cullirlo, que topant cap ab cap, se van fer un nyanyo al front.

—No ha estat rès, digué la muller, no m' he fet gens de mal.

—~~Donc lis~~ ^{Rey de O.} Molt bon senyal, l' hi replicà lo marit.

EPÍGRAMA.

Un dia van agafar
á un lladregot dos paysans,
y al jutje al van presentar
tan lligat de peus y mans,
que ni 's podia aguantar.
Lo jutje enterat del cás
va preguntarli ¿Qui ets tú?
y respondé 'l pillastras,
ja ho vèu, un home incapás
de fer cap mal á ningú.

CANTARELLAS.

Toa amor es á ponent
Y lo meu es á llevant,
Per só nina corro y corro
Y may te puch atrapar.

Si enraonas, nina, 'm sembla
Que sento á n' en Tamberlick,
Y si cantas... correu mare
Que ja te gana 'l garri.

Si dorms, de lluny prou ets maca,
Pero en veyente de aprop,
Vaja nena, casi es massa,
Perque 't dich que fas uns ronchs....

FABULETA.

Al carrer del Portal Nou saltá un gat,
y de pols, en temps sech, quedá asficsiat.
En Joan en temps de pluja hi va passar,
y al mitx de un gran bassal se v' ofegar.
¡Ay lectors! al carrer del Portal Nou,
ja ho veyeu, mal si hi plou mal si no hi plou.

ENDEVINALLA.

Si acas me vols veurer
mirar pots al cel

que de nits m' hi trobo,
del any en tot temps.

Segons com de dia;
llavores m' hi tens
que en lo espay m' aixeco
en alas del vent.

Me miran los sabis
posanthi lo seny
y molts cops disputan
si groch só ó vermel·l.
So causa de bandos
dels ajuntaments,
tinch donas, guerreros,
tinch copas y reys.
Posat en coronas
mira si servech,
que en lo cap me porta
la reina del cels.

XARADA.

Un xicot qu' un *prima y dos*
portaba molt plé en lo cap
de *primera repetida*.
va passar pel meu costat,
jo l' vaig veurer y depressa
vaig posarme la má 'l nas,
mes ja era tart, *dos y prima*
tant forta allí 'm va agafar,
que fins que un tòt me portaren
plé d'essencias y ayqua naix,
del treball en que m' trobaba,
no 'm pogueren retornar.
Y si quant aixó llegejis
lector, no l' has acertat,
ja pots dir que per xaradas
com un *tot tens* lo teu cap.

SALT DEL CABALL.

plo	que	her	sar	sa	vis	no hi	es
ferla	ar	ra,	d' ella,	ra,	dá	dins	ta,
ta,	im	fie	mo	la	de	clau	for
un	si al	tis	fo	al	má	que	d' ella
sa	va	ten	tá	ma	pi	Mes	son
sa	llar	de	her	mor	tua	un	au
sa,	dre	si	na,	es	tor.	pró	en
se	en vâ	mo	l' hi	tan	va a	Una	cor! 64

Comensa en lo número 1 y acaba en lo 64.

Las soluciones se donarán en lo número próxim, menos las de problemas, que 's donarán als quinse días.

La correspondencia 's dirigirà á D. Vicens P. Mestres, Administrador de «Lo Esquirol» carrer del Pi número 5.

E. R. — JOAQUIM AVMERICH.